

PUSZTADOKTOR MAGAZIN

VII. évfolyam 3. szám a Madárkórház Alapítvány havilapja 2012. március

- Ünnepi gólyaszabadság
 - Garázsöly
- Márciusi esélyek – madár elsősegély
- Madárintelligencia 3 – közösségi lények

Magyar madarak – kerecsen

Aturulmadarat régészeti emlékeinken őseink stilizált ragadozó madárnak ábrázolták, melyet a Millenium idején készült emlékműveken, szobrokon a Kárpátokban akkor még előforduló szakállas saskeselyűként jelenítettek meg. Azóta ki-derült, hogy a turul valójában kerecsensólyom volt. Erre utal például a nagyszentmiklósi kincs több darabján visszatérő ragadozó madár ábrázolás felső csőr-kájáján egyértelműen felismerhető "sólyomfog", mely csak a sólymok ismertető jele. A kerecsen mindenhol előfordul, amerre őseink jártak Ázsiában, sőt a mai napig kedvelt vadászmadár. Legnyugatibb előfordulása a Kárpát-medence, főleg a síkságok, ugyanis egyik kedvenc tápláléka az ürge, mely eredendően síkvidéki, főleg löszös gyepeken él. Ez egybeesik a népvándorlás kori magyar törzsek által választott, legeltetésre alkalmas sík területekkel. Tőlünk nyugatabbra nem nagyon van ilyen, így kerecsen sincs. A szakrális jelentőségű madárra utal a karácsony szavunk is. (Más népek is szent sólyomként tisztelték, neve franciául ma is faucon sacre, spanyolul halcón sacre, angolul saker falcon, németül Sakerfalke).

Ma ázsiai állománya egyre fogy, európai állománya pedig főként nálunk található, és örvendatosan szaporodik. A hazai költő állomány, mely nem is olyan régen a fegyveres gyérítés és mérgezés miatt a kihalás szélén állt, ma mintegy 200 pár emelkedett. Ezt uniós Life pályázatok is segítették.

Legnagyobb veszélyt rá ma az áramütés jelenti, melyet a villanyoszlopok keresztágra szállva szenved el úgy, hogy lábával a fém keresztágon letestel, és szárnyával a dróton zárja az áramkört. Ha életben marad, az áramkört záró testrészei, így a lába, a szárnya, vagy akár mindkettő néhány nap, vagy maximum két-három hét alatt elhal, a madár lerágja magának, amputálni kell, vagy leesik magától is, és a madár egész életére nyomorék lesz. Ezért az állatkerti állatorvosi tanokat dogmatikusan hirdetőik szerint a legtöbb áramütött madarat el kéne altatni már a korai diagnózis ismeretében, hogy ne szenvedjen. Saját tapasztalatom szerint – ha időben, lehetőleg még az áramütés napján, de mindenképpen a végtag részleges elhalását megelőzően kerül kézre – bővérűséget keltő kezeléssel (jódkáli kenőcsös bedörzsölés, masszírozás, akupunktúra, lézer) a folyamat olykor megelőzhető. Az utóbbi években általam kifejlesztett módszerrel a veszélyeztetett végtagok megfelelő pontjait erős mágneses térben kezelve jelentős eredményeket értem el, főleg vörös vércséken és egerészölyveken, melyről korábbi lapszámainkban már ír-

tam, és melyről többször elő is adtam. Tanácsomra solymászok is sikerrel alkalmazták a módszert áramütött vándorsólymaikon. Míg korábban tíz év alatt egy-két madarat sikerült meggyógyítani, az utóbbi években évente többet is.

A címlapon látható kerecsensólyom tavaly ősszel már nem a legjobbkor került kézre, szárnya evezőtollainak és a fiókszárnyának tolltüszőit alkotó szövetek károsodtak, a madár már ki is kezdte magának, beköpték a legyek is. Félő volt, hogy elhal az egész kéztöve az összes elsőrendű evezővel. De a mágneses módszerrel mégis sikerült meggyógyítani! A tollak kinőttek, és most jól repül a harmadéves tojó. A bal fiókszárnya – bár a tollai kinőttek, –nem mozog megfelelően (ez az emlősök hüvelykujjának felel meg, és bizonyos manőverekre használja fékezéskor, forduláskor). Ennek ellenére tökéletesen veszi a kanyarokat, szűk térben és nagyobb sebességnél is. Solymászok állítják, hogy vannak genetikailag hibás, tenyésztett északi sólymok, és némely héja, mely fiókszárnya össze-vissza áll, nem mozog, mégis jól tudnak vadászni. A kerecsent most az egyik nagyörpében készítjük föl a szabadon engedésre, Luca, a féllábú rétisas, néhány gólya, egy egerészölyv és egy nagykovács konkurenciája, és az ő tiszteletére felújított villanypásztoros villanyoszlop segítségével. A villanyoszlopra szállásról leszokató technika szintén saját találmány, az eredeti megoldást Gyökös Zsolt és

Déri Balázs (a képen) tökéletesítették: Ha a keresztágra, az oszlop tetejére, vagy akár a porceláncsigára ül fel a madár, mindenképpen megrázza az oda szerelt villanypásztor. Egy ilyen alkalom elég lecke arra, hogy soha ne próbálja meg többet.

A parlagi sas is jellegzetesen magyar madár, státusa teljesen hasonló a kerecsenéhez. Az áramütés mellett viszont inkább a mérgezés veszélyezteteti. Egy sikeresen felgyógyult fiatal sas szabadon bocsátásáról következő számunkban olvashatnak.

Dr. Déri János

Az elvadítás lépéseit mind a kerecsen mind a parlagi esetében a Kosuth Rádió A Hely című magazinműsora közvetíti hétről-hétre április 23-án, 30-án, május 7-én és 14-én 11 órától.

A címlapon: dr. Déri János a kerecsensólyom kórterme előtt március 15-én a Madárkórházban – Fotó: Konyhás István

Ünnepi gólyaszabadság

Fotó: Konyhás István

Dr. Déri János, Tóth János és Reszt Károly a madárkertbe helyezett gólyával

Fotó: Reszt Károly

Kohutovics Bence egerészölyvet enged szabadon

Fotó: Reszt Károly

Bütykös hattyú szabadon engedése a Madárpark taván

A hortobágyi Madárparkban évek óta ünnepeljük a tavaszt felgyógyult gólyák szabadon engedésével. Mivel érkezésük egybeesik a március 15-i ünneppel, a szabadon bocsátott madarak ilyenkor kokárdát és nemzeti színű szalagot is kapnak.

A fehér gólyáról sokan úgy tartják, igazi magyar madár, vonulásának fontosabb szakaszai ugyanis két nemzeti ünnepünkhöz köthetők. Az egyik március 15-e. Több évtizedes megfigyelés igazolja, hogy szinte napra pontosan ilyenkor érkeznek vissza telelőhelyükről, Afrikából, Törökországból. A másik fontos dátum augusztus 20-a, ez az őszi vándorút kezdete. Az időpontok egyezését jelképesnek is tekinthetjük, de ahogy ez

a természeti jelenségek szimbolikájával lenni szokott, ennek is megvan a tudományos magyarázata. A gólyák ugyanis a termikeket, felszálló légáramlatokat használják a repüléshez. Tavasszal a hőmérséklet emelkedésével, amikor újra keletkeznek termikek, el tudnak indulni észak felé, ősszel pedig a levegő lehülése és ezzel a termikek megszűnése előtt kell nekivágniuk a nagy útnak délre. Azok a gólyák, amelyiknek valamilyen sérülés miatt a Madárkórházba kerültek és meggyógyultak, társaik érkezésekor esélyt kapnak a természetbe való visszailleszkedésre.

Az egészségi állapota és a kondíciója is megfelelő volt annak a két gólyának, amelyiket március 15-én engedett szabadon Vincze

Andrásné, Hortobágy község polgármestere (*balra lent*). A nagy röpdre két további gólya lakóját a Madárpark egyik villanypáztorral körülkerített madárkertjébe telepítettük át, ahol megkezdhetik esetleg egy fészek rakását is. A Hortobágyi Génmegőrző Nonprofit Kft. igazgatója, Gaál Gyula István egy egerészölyvet engedett szabadon, további három ölyvet pedig a Madárpark látogatói és önkéntesei, elsősorban gyerekek közreműködésével bocsátottunk vissza a természetbe. A kórteremből most két bütykös hattyú is kikerült a Madárpark kis tavára, ők választhatnak, vendégeskednek még egy darabig, vagy továbbállnak. Ha elrepülnek, helyüket valószínűleg récék, ludak foglalják majd el.

Veres Hajnalka

Fotó: Nagy Béla

Fotó: Konyhás István

A madárkórház dolgozóitól, önkénteseitől sokan kérdezik, hogy zajlik a madármentés, hogy kerülnek be a Madárkórházba a sérült madarak. A legtöbbször vagy közvetlenül bennünket hívnak fel, hogy mit tegyünk, vagy az állatkertből, esetleg polgárőröktől kérnek segítséget, és úgy jut el hozzánk az információ. Együttműködünk más (civil és állami) természetvédelmi szervezetekkel, de gyakran magunkkal a megtalálókval is, így sikerül megoldani a madarak szállítását. Ha így nem sikerül, mi magunk megyünk érte. Az alább leírt egerészölyv esete a segítőkész emberekről szól. Ez az egerészölyv Szabó Endre nyugdíjas, éveit madárfotózással színesítő vegyész mérnök és családja gondozása, és Morvai Szilárd szintén fotózással foglalkozó fiatal ember ténykedése révén került hozzánk.

Madárfotósként szeretnék közel kerülni fotóalanyaimhoz. A lehető legközelebb, mondhatni szemtől-szembe. Ma megadatott nekem, hogy egy egerészölyv szemébe nézhettem, de nem érzem jól magam. Hatvanba autóztunk a feleségemmel. Tura határában, miközben az én figyelmemet a kátyúk kötötték le, az asszony egy ölyvet látott a padkán ülni. Talán ott fogta meg a zsákmányát, gondoltam és tovább hajtottam. Úgy egy óra múlva hazafelé jövet ugyanott látjuk, hogy egy autó áll az út szélén és két

Fotó: Szabó Endre

fiatal próbálja megfogni az ölyvet. A madár verdesett, de nem jutott megszire. Egy kabátot dobtak rá és így kézre került a nyilvánvalóan benuit ölyv. A nyelve kilógott a csőréből, a ballába csonkolt volt. Megkérdeztem, hogy mi a szándékuk a madárral? Csupán meg szeretnék menteni – válaszolták. Távol laktak – izgalmamban el is felejtettem, hogy hol – én meg mondtam, hogy van ismeretségem a helyi madárvédőknél és vállalom a további intézkedést. Szilárdra gondoltam, aki már több mérgezett madarat mentett meg kapcsolatai révén... Szilárdnak több telefonbeszélgetéssel sem sikerült kielégítő megoldást találnia, így jobb híján az én

garázsomban helyeztük el a madarat. Mindjárt enni adtam neki. Elfogadta a csirkehúst és vizet is tettem elé. Szilárd intenzív elektronikus levelezésbe fogott, több szakértő véleményét is kérte. Ami a képek alapján valószínűsíthető: az ölyvet áramütés érthette. A bal láb sérülése és a jobb szárnyból hulló tollak is ezt a diagnózist erősíthetik. Mást nem tehetünk, megvárjuk, hogy megéli-e a reggelt. Hát így történt, hogy átmeneti szállást adok egy egerészölyvnek, az év madarának. Szegény madár, nem ezt a sorsot érdemelte. És főleg nem ebben a jeles évben, hiszen 2012-ben az egerészölyv az Év Madara!...

...A garázsban, kiselejtezett bútorok között töltött el nálam négy napot az áramütött egerészölyv. Végletesen legyengült állapotban került hozzám éppen a nagy havazás beállta előtt. Sok lelkes amatőr madárvédő és néhány szakember tanácsait felhasználva sikerült őt felerősíteni és szállítható állapotba hozni. Az ölyv végül a lehető legjobb kezekbe került, a hortobágyi Madárkórház állatorvosa, dr. Déri János személyesen vette át tőlem a madarat az M3-as autópálya mellett egy fél órája. Jó esélye van rá, hogy meggyógyítsák és a többi sérült fajtársával közös röpdébe he-

Fotó: Szabó Endre

lyezzék. Még az is lehet, hogy orvosa idővel önálló életre alkalmasnak ítéli és szabadon engedi, de ha mégsem, az élete már akkor is minden bizonynyal megmarad. És ez a legtöbb, ami adható. Amikor a szállítódobozba helyeztem, a pénteki erőtlenségével szemben most meglepő erővel fogott rá a kezemre ép lábának karmaival. Még jó, hogy kesztyűt viseltem. Talán ez a kézszorítás fejezte ki köszönetét mindazoknak, akik a sikeres madármentés érdekében megtették, amit megtehettek.

Szabó Endre

A teljes írás és további fotók itt láthatók: szaboendrefotonaploja.blogspot.com

Morvai Szilárd levele

Felhívott egy barátom, hogy talált egy sérült madarat, hívtam pár embert telefonon, de nem tudtak érte jönni, elhelyeztük a megtaláló garázsában... Elalattani szerintem hiba lenne, a madár nincs romokban, egész jó állapotban van a szárny és karomsérülései ellenére, már evett is... Kérdés, kinek milyen ötlete van a madár további ellátását illetően. Nálam az elalattás nem tartozik szorosan az ellátás fogalmkörébe. Déri doktor urat is fel fogom hívni, vagy levélben keresni a dologgal kapcsolatban, de a hortobágyi szállítást gyorsan megoldani nem tudom. A közelben lenne szükség szakszerű ellátásra, diagnózisra és az esetleges gyógyulás lehetőségeinek megteremtésére. ...Ha nem marad életben (amit kizártnak tartok), ennyi talán akkor is jár a 2012-es év madarának. Ha pedig megmarad, meg fogjuk oldani a további esetleg tartós ellátását is.

Dr. Déri János levelei

Fotó: Morvai Szilárd

Az egerészölyv átadása

is ezért hiányzik. Ez már nem javítható meleg vízzel, csak a vedlés segít rajta. Mintha a kormánytollaiból is hiányozna, ami nem áramütés, inkább róka-, kutyatámadás, vagy autóbaleset eredménye lehet, vagy szintén a rácsos ládában, vagy ketrecben tartás az oka. A kondija nem lehet túl jó, főleg ebben a hidegben. Én nem zárnám ki a másodlagos mérgezést, mert a nyelvét nagyon jobbra tartja, ez lehet véletlen is, de szokott ilyen tünet lenni pl. foszfid mérgezésnél, vagy más idegrendszeri károsodásánál, akár agyrázkódás esetén. Ez utóbbira utalhat a bal pupilla tágabb volta, ami azonban lehet a fényviszonyok miatt is. De ezek csak a három fotó alapján való gondolatok, meg kéne vizsgálni. Mindenképpen emberi gondoskodásra szorul, legalább tavaszig, a talpfekélyt kezelni kell, ki kell vedletni és nagy, legalább 10 m-es átmérőjű röpdében lehet megtudni, hogy hogyan repül, hogyan viselkedik más ölyvekkel együtt, és ennek függvényében felmerülhet az elengedés is. Ha elkerül hozzánk, mi természetesen befogadjuk, ha nem engedhető el, akkor is itt maradhat.

Fotó: Morvai Szilárd

Helyszíni, elsődleges vizsgálat

A kézbe vett ölyvön a képek alapján valószínűsített diganózist megerősítettem, csak két evezője és az egyik karma hiányzik, ezek már úgy maradnak, de talpfekély nem alakult ki, a kondíciója sokat javult, így nem esélytelen a természetbe való visszatérése. Másfél óra múlva már a hortobágyi Madárkórházban részletes vizsgálat után a megfelelő kezelést is megkapta. Azóta egy fűtött kórteremben lábadozik hasonló okok miatt bekerült társaival együtt.

Dr. Déri János

Madárkórház Alapítvány állatorvosa

Márciusi esélyek – madár elsősegély

Ledőlt gólyafészek: ha ledőlt gólyafészket találunk, értesíteni kell az áramszolgáltatót és a környezetvédelmi felügyelőséget. A villanyoszlopokat ne közelítsük meg, mert a lelógó vezetékek életveszélyesek!

Odúkihelyezés: folytathatjuk a tavaszi odúkihelyezéseket. Ügyelni kell a röpnylás méretére és formájára, valamint a megfelelő élőhely kiválasztására. Ebben az időszakban még kirakhatjuk a szalakótáknak és búbosbankáknak a költőodút.

Vonuló madarak érkezése: tavasszal feléled a természet, megfigyelhetjük, hogyan népesítik be a fészkelő madarak az erdőket, mezőket. Reméljük, a Madárpark néhány gólyapárja ismét fészekrakásba kezd.

Bíbic (*Vanellus vanellus*) • Fotó: Konyhás István

**Ha sérült madarat talál,
értesítsen bennünket!**

Köszönjük!

Telefon: +36 (52) 369-181

Mobil: +36 (30) 9435-494

Madárintelligencia 3.

– közösségi lények

Pszichológiából azt tanultuk, hogy az intelligencia a környezethez való alkalmazkodás képessége. Valóban, minél intelligensebb egy lény, annál tökéletesebben tud alkalmazkodni a környezetéhez. Ha egy lény közösségben él, akkor pirinyó kora óta meg kell tanulnia beilleszkedni a közösségbe: felismernie a közösség többi tagját, tudnia, melyiktől mit várhat, kommunikálnia kell a többiekkel. Így szinte evidens, hogy a közösségi lényeknek az értelem egy viszonylag magas fokával kell rendelkezniük. Így van ez az emlősök-nél is és a madaraknál is.

Régóta csodálom a verebeket, ezeket a társas természetű, rendkívül élelmes, csodásan fürge és összehangolt mozgású madárkákat, amelyek szinte mindenütt és minden táplálékon megélnek. Valahogy úgy alakult, hogy jó ideig csak fiatal felnőtt korban hozzám került, agyrázkódást vagy más sérülést szenvedett egyedeikkel találkoztam. Ezek iszonyúan rettegtek az embertől, és ezért borzasztóan nehéz volt őket gondozni. Először arra gondoltam, talán a pirinyó (és/vagy sérült) agyuk miatt nem képesek hozzám alkalmazkodni. Csak mostanában jöttem rá, hogy nem erről van szó!

Akárcsak a csecsemőknek, a fiatal állatoknak is van egy (fajonként eltérő) szocializációs időszaka, amikor megtanulják azonosítani a fajtársaikat; ezen belül ki a jó ismerős, akitől jót várhatnak, és kitől kell óvakodni.

Kutyákat pl. 5-7 hetes korban, hullámos papagájokat 4-6 hetes korban lehet legjobban emberhez szoktatni. Ha a madárka a szocializációs időszak befejezte után kerül az emberhez, akkor már elsősorban a genetikai örökség, vagyis a fajnak az emberhez való viszonya érvényesül. Márpedig a verebeknek igencsak megvan az indítéka, hogy messze elkerüljék az embert....

A múlt nyáron kis időkülönbséggel két verébke meg egy szürke

légykapó-fióka is került hozzám. Az első, házi verébke meg a kis légykapó még egészen fiatalon pottyantak ki a fészekből. A verébke valószínűleg ek-

kor kapott egy ütést a csőrére, amitől néhány nap múlva letört az alsó csőr-kávájának a hegye. Később felfogtam, hogy ez a további sorsát is megpecsételte. Ez a sérülés sohasem jött rendbe, viszont a felső csőr-káva meg túlzott növekedésnek indult és lefelé hajlott, akárcsak a papagájoké. Ezért sohasem lesz képes a csőrét olyan ügyesen használni, mint egészséges fajtársai, nem lehet tehát szabadon engedni. – A másik mezei verébke már az első próbapüléseit végezhetette, mikor az egyik szárnya megsérült és agyrázkódást is kapott. Nohát, hatalmas különbség volt az első kettő, meg az utóbbi kismadár viselkedése között! Az előbbieket szülőjüknek tekintettek, könnyű volt őket etetni-itatni, a megfogás ellen sem tiltakoztak. Ez a bizalom a későbbiekben is megmaradt, a kis légykapó is szívesen jött a vállamra, nem félt a kezemtől, a házi verébke meg kifejezetten ragaszkodott és a mai napig is úgy ragaszkodik hozzám, mintha a legjobb barátja volnék, aranyos cin-cin hangocskákkal beszélget velem (ezért Cinnek neveztem el), pusztit ad... A mezei verébkével viszont meggyúlt a bajom. Még nem

evett önállóan, de a csőrét sem volt hajlandó kinyitni, hogy megetessem. Szerencsére olyan picurka, hogy sikerült félkézbe fogva ugyanazzal a kezemmel kinyitni a csőrét és a másikkal, csipesszel a csőrébe rakni a félbevágott lisztkukacot. Mikor végre önállóan mozgott és evett, ivott, akkor is állandó stresszben menekült, bujkált előlem. Nagyon megkönnyebbültem, mikor végre szabadon engedhettem. Bár az egyik szárnya sohasem lett tökéletes, de valamelyest tudott röppenni vele, főleg ha az elérendő ág olyan közeli, hogy a lába lendülete is segítette. Ezért olyan helyen engedtem el, ahol nagy sereg verébke szokott közeli bokrokban tanyázni, napközben is pihengetni, és a közelben eleséget is találtak. Remélem, hogy szerencsésen túlélte a kis vadóc.

A kis Cint pedig naponta megcsodálom, milyen ügyesen feltalálja magát, mennyire magabiztos kis egyéniség, hogyan sajátította ki az egyik kalitkát alvóhelyül, amit aztán kellő határozottsággal meg is véd a papagájokkal szemben. Rángot vívott ki magának a nálánál jóval nagyobb madarak között. Az egyik kis fűpapagájt, Piroskát barátjául fogadta, szívesen tartózkodik a közelében, de egymás között is ő a „főnök”!

(Kezdetben azt hittem, hogy a gondozásra hozzám került fűsti fecske-fiókák azért barátságosabbak velem, mint a molnárfecske-fiókák, mert ez valamilyen faji sajátosság. Pedig fecske – fecske, mindegyik társas madár, szeretnek nagyobb csoportokban vadászni. Ma már tudom, hogy nem erről van szó, hiszen Kocsis Zoltánné Matild – két aranyos fűsti fecskének a fogadott édesanyja

– mesélte mostanában, mennyire kedves szelíd lett, mennyire bensőséges kapcsolatba került velük az egyik pici kora óta emberek által nevelgetett molnárfecske fióka. Leginkább az lehetséges, hogy a molnárfecskéknel előbb zárul le az a bizonyos szocializációs időszak, mint a füstí fecskéknel.)

Hogy mennyire nem az abszolút agyméret szabja meg az intelligencia fokát, arra hadd álljon itt a következő történet. – Galapagos környékén gyakran drasztikusan változnak az időjárási viszonyok. „El Nino” idején a tenger felmelegszik, a halak pusztulnak az oxigénszegény vízben, miközben a szigeteket hatalmas esők áztatják, a növényzet burjánzik. Ilyenkor a haleyő madarak messzire elrepülnek, a magevő pintyecskék viszont hallatlanul elszaporodnak. – Rövidesen beáll a „La Nina” állapot, amikor a tengervíz az átlagosnál hidegebb lesz, a halak és a fókák megint jól szaporodnak, a szigeteken pedig szárazra fordul az időjárás. Visszatérnek és tojásokat raknak a kéklábú szulák. A pintyecskék viszont éheznek, és minden találékonyaságukra szükség van, hogy élelemhez jussanak. Attenborough gyönyörű természetfilmben mutatta be, hogyan alkalmazkodnak a megváltozott körülményekhez. A hatalmas, de butácska szulák egyike-másika a fészekhelyén kívülre pottyantja jókora tojását. Ilyenkor nem ismeri fel, hogy

az az övé, helyette egy alkalmas méretű kövön kezd kotlani. Most jönnek az okos pintyecskék! Birtokba veszik a tojást, és a legélelmesebbjük a csőrével a sziklás lejtő felé görgeti. Hopp, már szét is tört a tojás, és az egész csapat nagy egyetértésben költi el a tápláló lakomát. – A pintyecskék a szulák testnedveivel is táplálkoznak, pl. egy-egy bőrélősködő eltávolítása után a kis sebből iszogatják a kiserkedő vért.

Amikor az ember házi kedvenként akart madarakat „alkalmazni”, akkor a szép, vonzó külső, a kellemes hangok mellett igen fontos szempont volt, hogy társas lény legyen az a madár, mert máskülönben a fiatal jószágot sem lehetett kellően megszeliđíteni, emberhez szoktatni. Így történt, hogy a csapatosan élő szirti galambot (*Columba livia*) már mintegy 5000 éve házasították.

Azóta a házi galamb az ember hűséges és hasznos társa, sokaknak dédelgetett kedvence – bár az ember úgy bánt velük, akárcsak a kutyákkal: ameddig hasznát veszi, addig szereti, de ha már nem veszi hasznát (így jártak a postagalambok), kicsapja az utcára és attól kezdve lenézett páriának tekinti. Pedig a galamb is rendkívül intelligens, csodálatra méltó képességekkel rendelkezik – ezt ismeri is minden ember, aki csak egyszer is a szíve közelébe engedte. Én is megcsodálom azokat a galambokat, amelyeket gyógykezelés céljából befogadok, mennyire hamar megértik az ember jószándékát, mennyire könnyen együttműködnek, milyen hamar elfogadják az új környezetet – holott sokan „vadgalambnak” hívják az elvadult házegalambot.

A házi kedvencekről a legtöbb embernek a papagájok jutnak az eszébe. Nem véletlenül. Ők is annak az iskolapeldái, hogy a társas lét mennyire összekapcsolódik az illető faj fokozott intelligenciájával, következésképp a megváltozott – emberi – környezethez való könnyű alkalmazkodással. Az én papagájkedvenceim különleges képességeiről már nem egyszer írtam és még szándékozom is írni.

A varjufélékről sokaknak nem éppen a házi kedvencek jutnak eszébe. Pedig a varjak, csókák, szarkák, szajkók, ezek a közösségi lények éppen különleges intelligenciájuk okán mostanság sok és sokféle etológiai vizsgálatnak az alanyai. Konrad Lorenz, az etológia atyja irányította elsőként rájuk a figyelmet. Lorenz szerint a varjufélék szárnyas emberszabásúak. Olyannyira intelligensek, hogy számos képességükben az emberszabású majmokkal vetekszenek. (Néhány papagájfaj, például a jákópapagájok pedig intelligencia dolgában a varjufélékkel vetekednek, sőt felül is múlják őket. Erről majd legközelebb.)

Varga Márta (*a lenti képen*), kőszegi madárvédő ismerősöm, szenvedélyes galambbarát, de a galambokon kívül minden segítségre szoruló madarat befogad. A képen látható dolmányos varjú, Batuka pici fióka kora óta lakik nála, és már annyira megszeliđült, emberhez szokott, hogy már nem is lehetne szabadon engedni, nehogy rossz-szándékú emberek kárt tegye-

nek benne. – A dolmányos varjú, a szarka és a szajkó hazánkban nem védett, vadászható. Azonban ne felejtse el az, aki puskát emel rájuk, hogy az emberszabásúakkal vetekedő értelmű, különleges kis személyiséget akar elpusztítani!...

Nézzék meg a facebook oldalunkat is:
www.facebook.com/columba.madarvedo
Dr. Molnár Livia
Tel.: (52) 481-683;
Mobil: (20) 5459411

Madarakat gyógyítunk!

1%

Szárnyakat ad a madaraknak!

Madárkórház Alapítvány

Adószám: 18557899-1-09

www.madarkorhaz.hu

SZUSZ Kiállítás és Vásár, Családi nap és Strandfürdő avatás

**április
21-22.**

- kiállítás és vásár a szabadidő témakörében
- koncert az Alma együttesel
- valódi középkori hangulat lovagi tornákkal és viadalokkal
- íjászbemutató
- sólyomröptetés, madárbemutató
- interaktív foglalkozások, történelmi játszóház, nyereményjátékok
- a város legújabb strandfürdőjének avatása
- Belépő: 800 Ft/fő (a belépőjegy egyben tombolaszelvény is)

SZEGED UTCAI SZABADIDŐPARK

4030 Debrecen, Szeged utca
GPS: 47.49311, 21.654643
+36 (20) 984 1030
szabadidopark@gmail.com
www.szusz.hu

ESTE UTCABÁL

Halászlé akció: 700 Ft/adag

„Mert egy kis
szusszanás
mindenkinek
jár!”

Amennyiben lehetősége van, kérjük, támogassa alapítványunkat! Köszönjük!
Bankszámlaszámunk: 59900029-10001868 • Adószámunk: 18557899-1-09

Olvasói leveleket, érdekeségeket a következő címekre várunk: pusztadoktor@t-online.hu • 4071 Hortobágy, Petőfi tér 6.

Állatorvosi, állatgyógyászati területen felmerülő kérdéseiket a fenti címekre várjuk! Megjelenik 12 000 példányban.

Hirdetésfeladás, sérült madár bejelentése: pusztadoktor@t-online.hu • Tel: (30) 9435-494; (52) 369-181.

Szerkesztők: Dr. Déri János, Konyhás István, Veres Hajnalka • Tördelés: TerepSzemle Stúdió (Veres Hajnalka) • ISSN 1788-456X

Megtalálható országszerte állatorvosi rendelőkben, állatkertekben, kisállatkereskedésekben, állati áruházakban, megyei könyvtárakban.